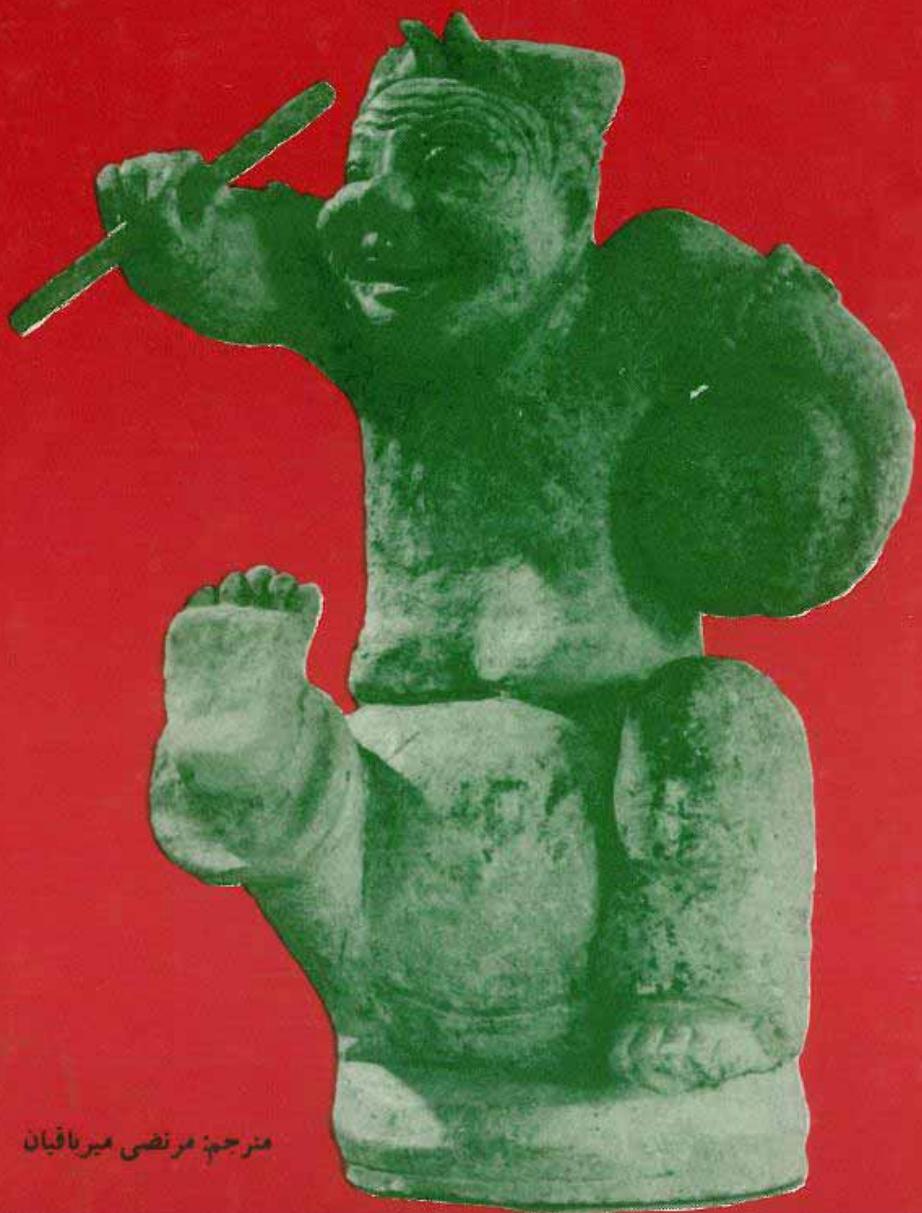

افسانه های ازوب

مترجم: مرنصی میرناقیان

افسانه های از و پ

مترجم: مرتضی میر باقیان

شرح روی جلد:
افسانه سرای سفالین، متعلق به سلسله هان - در چین
باستان ۲۲۱ ق.م - ۲۲۰ ب

برگردانی است از:

Fabloj de Ezopo

Kalo

اسانه‌های ازوب

نام کتاب:

سید مرتضی میرباقیان

مترجم:

مطبوعات دینی - خیابان ارم - قم

ناشر:

قدس - قم

چاپ:

اول

نوبت چاپ:

بهار ۱۳۷۰

تاریخ انتشار:

رقمی

قطع و صفحه:

۵۰۰۰ نسخه

تیراژ:

مؤسسه آل البيت - قم

کمپیوست:

مقدمه

بنام او که از او نیست برتر.
انسان از آن هنگام که خود را ومحیط پیرامون خویش را
شناخت به فراخور حال وتوانائی ادراک نسبی خود به چند وچون
رابطه متقابل خود با طبیعت وسایر اجزاء طبیعت اعم از جاندار
وبی جان با یکدیگر بی برد، به بایدها ونبایدها ومعرفتی نسبی از
عالم هستی دست یافت، و به همین مقیاس خواستها وآرزوهای
دور و درازتری را در دل خویش پروراند که آن بایدها ونبایدها راه
را از بیراهه (درست یا نادرست) بدو می نمایاند واین خواستها
وآرزوها چراغ امید و شعله تلاش را در درون او فروزان
می ساخت تا راه صعب وناهموار زندگی را آسانتر بپیماید و نور
امید در تاریکی های این راه سخت به مددش بستاید.

آنگاه او به حکم واقتضای فطرت وغرائز بر آن برآمد تا آن معرفت اکتسابی خویش را خواه درست و خواه نادرست به دیگران وفرزندان دلبند خویش بازگوید و به زعم خود راه را از چاه به آنان بنمایاند. اما چون به دنیای منطق واستدلال راه نداشت به تمثیل والگو سازی پرداخت که موافق با نیاز واقتضای فطرت بشر نیز می‌باشد پس او همه معارف خویش را وهمچنین آرزوها وامیال خود را بكمک ذهن سیال و خیالپرداز خود در قالب قصه وافسانه ریخت واین افسانه‌ها وقصه‌های عامیانه سینه به سینه ونسل به نسل منتقل شد وصیقل یافت. بارور شد وزوائد آن حذف وکاستی‌های آن تکمیل شد وبیشتر از پیش مشمرثمر گشت. تا جایی که افسانه‌ها در ورای ظاهر خیالی وغیر واقعی خود، حاصل تجارت سخت بشری را در مبارزه با مصائب ودیو ودد زندگی برای نسل‌های آتی بشر به ارمغان آوردند، ودر دل خود جهانی از حکمت وآمال وآرزوهای موافق فطرت بشر مانند غلبه خیر بر شر، انسان بر دیو، عشق بر نرفت، آسمانیان بر شیاطین، خوب بر بد، و... را عرضه داشتند که موجودات خیالی وغیر خیالی هر یک در صحنه‌های هیجان انگیز این افسانه‌ها ودانسته‌های عامیانه نقشی بسزا بعده گرفتند، وعجب اینکه در تمامی یا اکثر این افسانه‌ها، علیرغم تعلق آنان به ملل گوناگون موجودات معین و یا همانندی، نقش‌های معین ومشخصی را ایفا می‌کنند واین جز این نیست که همه این افسانه‌ها واصولاً افسانه سرائی وگرایش وعلاقه به افسانه ریشه در خیال وبندار ونیاز مشترک بشر دارد

که بگواه دستاوردهای روانشناسی معاصر، افسانه‌ها و قصه‌های عامیانه همواره نقشی بسزا و تاثیری مثبت بر ذهن ناخود آگاه و روح تشنگ بشر داشته واو را در تسکین آلام و تحمل مصائب زندگی، یافتن همدرد و احساس همدردی و همراهی با قهرمانان نیک خوی افسانه‌ها، کشف طریق، کسب نشاط و شور دوباره تلاش یاری داده‌اند و میدهند.

از این روست که کتابهای مقدس و آسمانی نیز در جهت هدایت توده مردم وایجاد وشور و شعف در آنها در این جهت مقدس به افسانه و قصه‌سرائی و سرگذشت‌های افسانه‌ای توسل جسته‌اند و حکما و عقلا هم در این طریق چنین کرده‌اند و می‌کنند. که از جمله آنان ازوپ یونانی است که افسانه‌های این کتاب و بسیاری افسانه‌های دیگر (که البته بعضًا درست و بعضًا نادرست) متسوب بدوست. او که بنا به تحقیق محققین و روایت مورخین مانند هرودوت در بین سده‌های ششم و هفتم قبل از میلاد میزیسته، برده شخصی از اهالی سامس بوده است. از دیگر خصوصیات او اینکه بسیار زشت روی و گوزپشت بوده، اما بغايت عاقل و در سرایش افسانه‌های کوتاه قدرتی شگرف داشته است. که با توجه به قدمت افسانه‌های منسوب بدو بسیاری از افسانه‌های بزرگ دیگر ریشه در افسانه‌های او داشته واز آنها مایه گرفته و ساخته و پرداخته شده‌اند. اما این بدان معنی نیست که پیش از ازوپ یونانی افسانه وجود نداشته، زیرا همچنانکه در پیش گفته شد، منبع و سرچشمه افسانه‌های عامیانه قدرت

خيالهدازی بشر است که به موازات رشد عقلی اش و آگاهی او از سایر عناصر و اشياء جاندار و بیجان طبیعت و ایجاد آرزوهای بزرگتر و بالاتر به خلق افسانه‌های ساده و پیچیده می‌پرداخته و بدین طرق منویات درونی خود را آشکار می‌ساخته و ابراز می‌کرده است...

از سوی دیگر بسیاری از اهل تحقیق با تطبیق و تطابق اقوال و روایات، شواهد و ویژگی‌های مشترک، برآورد که ازوب یونانی همان لقمان حکیم بوده است که یونانیان، ناشناخته او را ازوب نامیده‌اند و افسانه‌های حکمت آمیز و پندآموز وی بدین نام و نشان شهره عالم گشته است.

بهر حال تحقیق و تفحص در این خصوص همچنان ادامه دارد که جای ذکر آن در این مقام نیست و صد البته این راقم حفیر را نیز توانابی و صلاحیت ورود به این جاده صعب و بیچ دریج نیست. اما افسانه‌های منسوب بدو سرشار از لطافت و حکمت می‌باشد که مردمان را بدرستکاری فرا می‌خواند. او راه بد و نادرست و سرانجام شوم آن را می‌نمایاند تا آدمی در طریق درست طی طریق نماید و کلمات حکمت آمیز را بر زبان انسان و حیوان جاری می‌سازد تا انسان را به درست زیستن رهمنون گردد...

پس، از اینکه توفیق ترجمه وارائه بخشی از این افسانه‌ها نصب این حفیر گردید خداوند متعال را از دل و جان شاکر و سپاسگزارم، امید آنکه مقبول نظر افتاد. مترجم

حکایتی در بارهٔ ازوپ

چنین آورده‌اند که ازوپ افسانه سرای بزرگ یونان روزی
در جاده‌ای با مرد خسته‌ای که بیاده می‌آمد برخورد کرد.
مرد از او پرسید: «چقدر طول میکشد تا به شهر (تب)
برسم؟».

ازوپ در پاسخ فقط گفت:

«راه برو!».

مرد گفت: «میدانم که باید راه رفت تا به آن شهر رسید اما
می‌خواهم بدانم که چقدر زمان لازم دارد.
ازوپ جواب داد:

«باید، حرکت کن و برو!»

مرد عصبانی شد و براه افتاد اما هنوز چند قدم پیشتر نرفته
بود که ازوپ او را صدا زد و گفت:
«گوش کن ای مرد، پس از ۲ ساعت به آن شهر میرسی»

مرد مسافر گفت:

«آیا این را نمیتوانستی زودتر بگوئی؟»

ازوپ در پاسخ گفت:

«نه نمیتوانستم، زیرا نمیدانستم که چگونه راه میروی!»

این حکایت از مجله Juno Amiko انتخاب و ترجمه شده است.

بروایت کالو

پدر و دخترانش

بیرمدی دو دختر داشت. یکی را به مردی با غبان به همسری داد و دیگری را به مردی سفالکار. مدتی که گذشت پدر خواست دیده به دیدار دختران خود منور گرداند، پس به دیدار آنان شتافت. چون به خانه با غبان رسید دخترش را بوسید و حال وی را پرسید که روزگار چون است و کار وبار چگونه؟ دختر گفت: «ای جان پدر، تا خدا هست دنیا بر وفق مراد است و تا شوی خوشبوی در خانه هست، مرا با رنج و غم زمانه قرابتی نیست.» واز پدر خواست که نمازی بگزارد و دعائی نماید تا باران بیارد و گل و گیاه از کم آبی برهد و محصولی بی کم و کاست بیار آید.

چون چند روز بگذشت، پدر دختر را بدرود گفته، وی را به خدا سپرد و جانب خانه آن دختر دیگر را بگرفت و برفت. چون بدانجا رسید و دختر خوش را بدید، دل از غم دوری وی تهی بگردانید و بنشست و جوابای حال و احوال وی گشت. دختر گفت «جان به قربان پدر باشد. مرا ملالی نیست زیرا خدائی مهریان بر سر دارم و شوهری خوش زبان در بر، واز پدر ببر روشن ضمیر خواست که خداوند را شکر بسیار نماید که خورشید سوزان است و ابر گریزان و این حالت آسمان نعمت خداوند جهان را دو صد چندان کند. و به پدر گفت «پدر جان دعا کنید که خداوند همچنان

ابری نیاورد تا بارانی نبارد و سفال سفالکاران بعمل آید و نعمت
بی شمار حاصل.»

پدر چون این سخن بشنید متحیر شد و چنین گفت: دختر
توافتاً می‌خواهی و خواهرت باران و من مانده‌ام حیران که از
خداآنده چه بخواهم که خوش آیند تو و خواهرت هر دو باشد. آیا بهتر
نیست که ما طلب خیر ودفع شر و فساد نماییم و ماندن خورشید
سوزان و نیامدن باران و با آوردن ابر گریزان و باریدن باران را بخدا
بسهاریم. که خالق حال مخلوقش زهر کس خوبتر داند!»

مرغ و دانهٔ جواهر

مرغی در حیاط خانه‌ای به هر سوی می‌چرخید تا دانه‌ای
بیابد و بخورد. در این حال دانهٔ جواهری را بدید. با خودش گفت:
«اگر صاحش آنرا می‌جست بسیار شادمان می‌شد و آنرا در
جایگاهی رفیع و تمیز می‌گذاشت تا گرد و خاک بر آن نشینند و دست
اغیار به آن نرسد. اما برای من فایده ندارد و یک دانهٔ گندم به نزد
من از هزار دانهٔ مانند آن عزیزتر و گرانقدرتر است. پس همان به که
در دل خاک باشد.» آنگاه به جستجوی خود ادامه داد.

بزغاله و گرگ

بزغاله‌ای برت افتاده از چراغاه، دریافت که گرگی او را
دنبال می‌کند.

بزغاله چون از خطر آگاه شد، بطرف گرگ برگشت و گفت:
«جناب گرگ، میدانم که باید بعنوان لقمه‌ای چرب و نرم در
خدمت شما باشم، اما فقط یک خواهش دارم، لطفاً محبت کنید
و آنکه فلوت بنوازید، چون می‌خواهم برای آخرین بار کمی
برقصم!»

گرگ خواهش بزغاله را پذیرفت و شروع کرد به نواختن
فلوت و بزغاله نیز با شادی و شعف همراه با آهنگ آن به رقصیدن
برداخت.

در همین موقع سگ‌های گله صدای فلوت را شنیدند
و بسرعت به آن سوی دویدند.

«گرگ هم با دیدن سگ‌ها پا به فرار گذاشت و در همین
حال به بزغاله گفت:

«بسی بی عقل بودم که گزگ بودن خود را فراموش کده،
از بهر سرگرمی تو به فلوت نوازی پرداختم!»

اسب جنگی و آسیابان

اسبی که ایام جوانی و نیرومندی خود را در میدان‌های
جنگ سپری ساخته بود به هنگام پیری در آسیابی به خدمت
گمارده شد. اسب فرتوت هر روز از سحرگاهان تا شامگاهان سنگ
گران آسیاب را می‌گرداند. روزی در همین حال سخت و طاقت
فرسا، آسیابان را گفت که مرا بدین حال و روز مبین، روزگاری
اسب یکه تاز میدان‌های جنگ بوده‌ام، همواره زرهی گران‌بها بر
تن داشتم و مردی در خدمت من بود و مرا تیمار میکرد، هر جا که
گام‌های سنگین خود را می‌گذاشت بـر طبل‌ها می‌تواختند و در
شیبورها می‌دمیدند. اما افسوس که آن ایام غرور آفرین سپری
شد و روزگار جفا کار مرا نیز بخواند و از در عزت و اقبال خوش
براند و جز یادی از آن همه عزت و شوکت هیچ نماند.

چون سخن اسب پیر بدین جا رسید آسیابان وی را گفت
که به ایام گذشته میندیش و از آن روزگار حکایت مکن که مرا
کاری به حشمت وجه و جلال تو در ایام جوانی نیست. اینک اسب
آسیابی بیش نیستی، پس حال خوش را از یاد مبر و به کار
خوش نیک بنگر، سنگ سنگین را به جد و جهد به بیش ببر که
اگر چنین نکنی، مگوی که پشتم را به تازیانه مدر؟

میمون و ماهیگیر

میمونی بر بالای درخت بلندی نشست و با دقت به ماهیگیران که تور در دریا می‌افکنند چشم دوخت. زمان غذا خوردن فرا رسید. ماهیگیران تورها را رها کردند و به منازلشان رفتند. میمون با خود اندیشید که من هم همان می‌کنم که آدمیان می‌کردند. بسرعت از درخت پائین آمده به ساحل رفت و توری برداشته آن را به آب انداخت.

اما سوراخ‌های تور به دست‌های میمون گره خورد و او را با خود به درون آب کشید.

میمون وقتی باورش شد که امکان نجات نیست عمیقاً غمگین گشت و به خودش گفت «خلالیق هر چه لایق، زیرا من دست به کاری زدم که چیزی در باره آن نمیدانستم و لیاقت انجام آنرا نداشتم.»

مار و خارپشت

خارپشتی از یک مار تقاضا کرد: «بگذار من نیز در لانه تو
مأوا گزینم و هم خانه تو باشم.» مار آن دیشه نانموده، خواهش
خارپشت را پذیرفت و او را به لانه تنگ و کوچک خویش هدایت
کرد. چون لانه مار تنگ و کوچک بود خارهای تیز خارپشت هر دم
به بدن نرم مار فرو می‌رفت و اوی را مجروح می‌ساخت. اما مار
از سر نجابت و مهمان دوستی دم بر نمی‌آورد. عاقبت طاقت مار
سرآمد و به خارپشت گفت: «بنگر که چگونه مجروح و خونین
شده‌ام، آیا می‌توانی که لانه مرا ترک گوئی. خارپشت پاسخ داد
من که هیچگونه مشکلی ندارم، جناب مار اگر ناراحت هستند
می‌توانند لانه دیگری برای خود بیابند!

سگ و آشپز

ثروتمندی مجلسی بیاراست واطعنه واشربه بسیار از هر
طعم و هر رنگ آماده ساخت و بزرگان شهر را به احترام بسیار
بخواند که قدم مبارک رنجه فرمائید و بر این بنده حقیر منت
بگذارید و مجلس ما را به قدم خویش مزین نمائید.

سگ صاحبخانه هم که دید مجلسی برپاست و اتنوع
خوردنی مهیا، از جای برخاسته، دوستان خود را دعوت نمود

وگفت که بستایید و فرصت را غنیمت شمارید که ارباب مجلسی ساخته و آرا به انواع طعام بیاراسته است. آنگاه سگ و دوستانش به مجلس وارد شدند و هر یک بسوی دویدند و بر طعمهای جهیدند. یکی بوه را زود و تندرست برد. یکی غاز را برگرفت و بدنداش کشید. در این حال طباخ مجلس آرا به مجلس درآمد، چون سگان را در جایگاه مهمانان یافت سخت برآشت و چهاقی گران برگرفت و نعره کشید که ای سگان بد طینت و ای ددان بد هیبت سزای گستاخی خود را بستانید که فقط مرگ است. آنگاه ضربتی سخت به سگ میزبان کوبید و آن را از دریچه عمارت به بیرون انکند. سگ چون بر زمین افتاد از جای برخاست و لنگان لنگان و نیمه جان برآ را افتاد که در این حال سگانی دیگر در رسیدند و از چند و چون مهمانی پرسیدند. سگ گفت: «مگوید و مپرسید که عظمتش مرا پاک مبهوت ساخته بطوری که نمیدانم چگونه واز کدام در بیرون آمد و به کجا میروم!»

خرگوش و سنگ پشت

خرگوشی، سنگ پشت را به سخره می‌گرفت و طعنه میزد که چرا چنین آهسته میروی، مرا بنگر که چگونه چست و چابک و تیز و تندرست بهر سوی میدوم و به مراد ومطلوب خویش میرسم! سرانجام سنگ پشت آهسته پایی خرگوش باد پای را به مسابقه فراخواند، مبدأ و مقصد تعیین گشت و اولین گام برداشته

شد. خرگوش تیزیا در یک آن میدانی بس وسیع را پشت سر گذاشته، در حال تاخت با خود اندیشید که اگر چنین بدوم لحظه‌ای دیگر به مقصد خواهم رسید، آنگاه مدتی بس طولانی را باید به انتظار سنگ پشت بسر برم. بس خوب است که لحظه‌ای استراحت نمایم هرگاه سنگ پشت بدین مقام رسید از جای خود برخواهم جست و در یک آن به خط پایان خواهم رسید. آنگاه خرگوش ایستاد واز چمنزار بستری ساخت و تن خویش را بدان بسیرد، لحظه‌ای نگذشت که خوابی سخت عجیق وی را در ربود. در همین حال که خرگوش در چاه خواب فرو افتاده بود سنگ پشت سخت کوش کمر همت بسته بود و آرام آرام به راه خویش میرفت تا به خرگوش رسید. از کنارش بگذشت و سرانجام به خط پایان رسید و به انتظار خرگوش نشست.

خرگوش چون برخاست پای بر راه کوبید و به سوی مقصد دوید. اما چون بدانجا رسید بر خود لرزید، زیرا سنگ پشت آهسته پایی بر خرگوش باد پای چیره گشته و بر سکوی پیروزی ایستاده بود!

راهن و دو شوالیه

دو شوالیه همسفر بودند. راهزنی به ایشان حمله برد. یکی از ایشان بگریخت و دیگری با شجاعتی بی مانند به جنگ برداخت و سرانجام آن حرامی را به خفت تمام بکشت و خلقی را از او آسوده کرد. آنگاه شوالیه فراری بازگشت و لباس سفر از تن بدر آورده زره رزم بر تن کرد، شمشیر از نیام برکشیده لاف جنگاوری زد و حریف میدان طلبید ویه همسفر خود گفت که ای برادر آسوده باش و کار حرامی را به من بسپار تا با ضربتی به وی بفهمانم که ما کیستیم و چیستیم!

در این هنگام شوالیه شجاع گفت: «ای رفیق چه نیکو بود اگر این کلام را اندکی بیش ، آنگاه که در نبردی سخت بودم بر زبان می‌راندی و مرآ قوت روح می‌گشتی ! اما اینک شمشیر را در نیام وزبان را در دهان بگذار ولاف بیهوده مزن که مرآ نمیتوانی فریب دهی زیرا من جنگاوری تو را به چشم خویش دیدم و میدانم چگونه جنگاوری هستی !»

بوقلمون

دو مرد بر سر اینکه بوقلمون چه رنگی دارد، به بحث و جدل برخاسته بودند. یکی امی گفت که بوقلمون قهوه‌ای رنگ است و تأکید میکرد که با چشمان خود آنرا دیده است. دیگری می گفت: «خیر، چنین نیست بلکه سبز رنگ است زیرا خود آنرا هنگامی که بر روی برگ درخت انجیر نشسته بود مشاهد کرده‌ام.» در این هنگام شخص سومی از راه رسید و گفت راستی که بموقع آدم زیرا بوقلمون بهمراه دارم و دیگر به شهود و شهادت نیازی نیست و هیچکدام از شما هم درست نمی گویید، چرا که نه سبز است و نه قهوه‌ای، بلکه سیاه رنگ است و جز این نیست. آنگاه بوقلمون را از صندوق بیرون آورد. اما نه فقط آن دو مرد که سومی هم انگشت حیرت به دندان گرفتند. زیرا بوقلمون نه سبز بود نه قهوه‌ای و نه سیاه، بلکه سپید بود. سپید سپید همچون برف!

عقاب و زغن

عقابی غمگین بر درختی نشسته بود. زغنی به نزدیک وی آمد و نشست و یا چرب زبانی و تملق پرسید چه بیش آمده است که چنین اندوهگین گشته‌ای؟ عقاب قصه پرغصه خویش را بدین شرح بازگفت: «مدتی بس طولانی در پی دلداری غمخوار و همسری مهربان سیری ساختم، اما افسوس که وی را نیافتم.» زغن گفت: «ای آقای من، مرا به همسری برگزین که هم مهربان و غمخوار هست و هم کدبانونی پرکار و شکارگری قهار، با چنگال‌های تیز خود به شکار شتر مرغ خواهم رفت و زندگی را بدینسان بر وفق مراد خواهم ساخت. چرب زبانی‌های زغن کارگر افتاد و سخت در دل عقاب نشد. بطوری که عقاب بی درنگ وی را به همسری برگزید. چون چند روزی گذشت عقاب به زغن گفت حال نوبت آن فرا رسیده است که بوعده خویش عمل فرمائی و بزمی از طعام شیرین مهیا نمانی.

زغن پر گشود و به اوج آسمان پرواز کرد. پس از ساعتی بازگشت و موش مرده و گندیده‌ای را بیش روی عقاب گذاشت. عقاب گفت: «آن شتر مرغی که می‌گفتی کجاست و آن شکارگری تو اانا کجا؟»

زغن خیلی راحت جواب داد «ای آقا! یعنی میخواهی بگوئی که نمیدانستی همه آن حرفها خود نسایی و شیرین زبانی بود تا بتوانم همسر تو گردم!»

سه صنعتگر

روزی، روزگاری، شهری بزرگ در محاصره ارتش
دشمن درآمد. همه سکنه شهر برای مشاوره پیرامون چگونگی
دفاع از شهر فرا خوانده شدند.

آجر بز گفت: «آجر بهترین وسیله برای ساختن حصار در
اطراف شهر است!»

نجار گفت که بهترین چیز برای ساختن دیوار دفاعی چوب
است، بعلاوه چوب را خیلی راحت میتوان بدست آورد!
دباغ گفت که به نظر من در دنیا هیچ چیز با چرم برابری
نمی‌کند!

آری در هر واقعه‌ای، چه بزرگ و چه کوچک، هر کس
سنگ خویش را بر سینه میزنند!
روباه و بزغاله

روزی، روباهی در چاهی عمیق فرو افتاد. هر چه تلاش
کرد که راه خروجی بیابد بیهوده بود. دیگر نا امید گشته بود که
بزغاله‌ای بر سر چاه آمد تا آب بخورد. روباه را که دید پرسید: «آیا
این آب گوار است؟» روباه گفت «بله، گواراترین آبیست که
تاکنون خورده‌ام.» بزغاله دیگر نتوانست خود داری کند و بی
درنگ بدرون چاه برید.

وقتی که بزغاله سیراب شد، روباه به او گفت که در موقعیت مأیوس کننده‌ای قرار گرفته‌اند. بزغاله گفت «وای بر من، که هیچ فکرش را هم نکرده بودم، آیا راه نجاتی برای ما نیست؟» روباه گفت «خوب اگر موافق باشی تنها یک راه نجات وجود دارد و آن اینکه باید روی پاهایت باشی و به دیوار چاه تکیه کنی و من از روی دوش تو بالا بروم واز جاه خارج شوم و سپس دست تو را بگیرم تا از چاه نجات یابی.»

بزغاله فوراً پذیرفت و مطابق آنچه که روباه گفته بود عمل کرد. روباه خیلی راحت با دو جهش از چاه خارج شد و سرعت براه خود رفت.

بزغاله فریاد برآورد «آهای دوست من، مگر مرا فراموش کرده‌ای؟»

روباه لحظه‌ای برگشت و با ریشخند به بزغاله گفت «ای بیر خرفت! اگر همانقدر که ریش داری، عقل میداشتی، قبل از درود به چاه راه خروج را می‌جستی.
خداحافظ، روزتان بخیر!»

شیر و خرگوش

شیری از راهی می‌گذشت که به لانه خرگوشی رسید و اوی را در آن خفته دید. آهنگ شکار وی کرد اما در همان وقت گوزنی تیز دو از کنار شیر بگذشت. شیر در طمع شکاری چاق‌تر از شکار خرگوش چشم پوشیده سر به دنبال گوزن گذاشت. اما گوزن تیز پا بگریخت و شیر بر وی دست نیافته، بازگشت تا به خرگوش بی مقدار قناعت کند اما افسوس که خرگوش هم دیگر بگریخته بود.

شوالیه کله طاس

شوالیه‌ای کله طاس کلاه گیس بر سر می‌گذاشت و به همراه شکارگران به شکار میرفت. روزی در حالی که سوار بر اسب بدنبال شکار می‌تاخت ناگهان وزش باد شدید کلاه گیس او را به‌ها برداشت. همراهانش سخت به خنده افتادند، شوالیه هم در حالی که سرش برق می‌زد خنده و گفت «هر واژ کلاه گیس من اصلاً عجیب نیست زیرا روزی موی واقعی کسی بوده که از سر او هم پریده است.» شوالیه‌ای دیگر گفت: «بله واقعاً عجیب نیست که کلاه گیس از سر تو پرید و وقت زیرا موهای واقعی سر تو هم نتوانست روی آن بماند!»

مورچگان و جیرجیرک

در یک روز زیبای زمستانی، دسته‌ای از مورچگان با تلاش فراوان به خشک کردن آذوقه خویش که محصول تلاش تابستانی آنها بود، مشغول بودند. جیرجیرک که از فرط گرسنگی در آستانه مرگ قرار داشت به آنها رسید و خواهش کرد که اندکی خوراکی بدو بدهند. مورچگان از جیرجیرک پرسیدند: «چرا در روزهای تابستانی به جمع آوری آذوقه نپرداخته‌ای؟» جیرجیرک پاسخ داد:

از آن روی که در تمام روزهای تابستان به آواز خوانی میمدد اختم و فرصت گردآوری آذوقه را نداشتم.» آنگاه مورچگان او را به مسخره گرفتند و گفتند: «چون همه تابستان را به آواز خواندن گذراندی همه زمستان را هم باید به رقصیدن ببردازی!

پدر و پسران

پدری بود که پسرانی داشت بدخوی وستیزه جو. آنان همواره با خود سرجنگ داشتند و در قهر و دشمنی بسر می بردند و اندرز و نصایح پدر در ایشان مؤثر نمی افتد عاقبت پدر عاقل و دنیا دیده چاره ای اندیشید تا پسران را قانع نماید که بین برادران جز برادری و دوستی نشاید واز اختلاف و قهر سودی حاصل نیاید. پس پسران را به نزد خوش بخواند و به ایشان بفرمود تا مشتی هیزم گرد آورند. چون چنین کردند از ایشان خواست که اگر قوت آنرا دارند، آنرا یکجا بشکند و بدلو نیم نمایند. پسران همه توان خوش را بکار گرفتند اما کاری از پیش نبردند. عاقبت عجز خوش را به پدر اعلام داشتند. آنگاه پدر یکی از آن هیزم‌ها را برگرفت و به ایشان داد و بفرمود که آنرا بشکند. یکی از پسران به سرانگشتی آنرا شکست و شادمان گشت. آنگاه پدر پسران را گفت که آری حکایت حال شما چون حال این دسته هیزم است که اگر همه با هم باشید و دست از اختلاف و دشمنی بشوئید کس را یاری شکست شما نباشد و اگر پشتیبان هم نباشید و در قهر و دشمنی بسر برید چون ترکه‌ای نازک می‌شکنید و به شکستنی خوار تن درخواهید داد.

از آن پس برادران دشمنی را ترک گفتند و به دوستی روی آوردند.

روباه بی دم

روباهی در دامی گرفتار شد. پس از تقلای بسیار دم خویش را بر جای گذاشت واز دام آهین خود را رهانید. از آن پس روباہ بی دم خود را همه جا با نگاههای تمسخر آمیز دیگر همنوعان روپرتو میدید و به سبب شکل و شمايل غیر طبیعی خویش غرق در خجالت می‌شد. حیلتش اندیشید و خواست که دیگر همنوعان خویش را همچون خود از نعمت دم داشتن محروم سازد تا جملگی همانند او گردد. از این روی روزی در مجلسی که بسیاری از دوستان او حضور داشتند بنای سخنرانی گزارد و همگان را توصیه نمود که دم خویش را بدست تیغ بسپارند واز خود جدا سازند که در آن مزیت بسیار نهفته است و افروز «روباه بی دم از ظاهری زیباتر، وزنی سبک‌تر و آسایش بیشتر بروخوردار است.» آنگاه یکی از روپاهان دم‌دار از میان جمع برخاست و به روباہ بی دم گفت «اگر دم خویش را از دست نمیدادی در مضار داشتن دم چنین سخن نمیراندی.»

روباه و شکم ورم کرده

روباهی بسیار گرسنه، در حفره درخت کهنسال و تنومندی به نان و گوشتی که قوت نیمروزی چوبیانان بود دست یافت. آنرا خورد تا سیر شد. وقتی خواست از سوراخ بیرون بیاید، دریافت که شکمش آنچنان ورم کرده و گنده شده است که بهیچ وجه نمیتواند از سوراخ درخت خارج شود. روباہ شکم باره با نامیدی تمام ناله می‌کرد. روباہان دیگر فریاد او را شنیدند و آمدند و پرسیدند که چه شده است. روباہ با شکم برآمده‌اش موقعیت خود را توضیح داد.

آنگاه یکی از روباہان گفت «تو باید آنقدر در این سوراخ بمانی تا درست مانند هنگامی که توی آن رفتی گرسنه گرسنه شوی!»

مرد کشاورز و زن شوهر مرده

بیود زنی که شوهر خویش را به تازگی از دست داده بود، هر روز بر سر مزارش می‌شافت تا خاطره او را گرامی بدارد و از بهر تنهانی خویش و فراق ابدی یار اشک بریزد.

درست در مجاورت گورستان مزرعه‌ای بود که کشاورزی جوان هر روز در آن به کار و شخم زنی می‌پرداخت. او زن بیود را دید و یسنید، زیرا هم جوان بود و هم زیبا روی.

آنگاه گاو و گاوآهن را رها کرد و به قبرستان رفت، در نزدیکی زن نشست و های های به گریه وزاری پرداخت. آنچنان اشک می‌ریخت که زن داغدیده متأثر شد. غم خویش را فراموش کرده از او پرسید که کدامین عزیز دلند را از دست داده است؟ مرد فکری کرد و به زن گفت: «اخیراً زن عزیزم را از دست داده و بدین خاطر غرق در اندوه گشته‌ام و فقط هنگامی که در قبرستان می‌گریم، اندکی تسلی می‌یابم و آرام می‌شوم. آنگاه دوباره گریه وزاری را آغاز کرد.

زن گفت «آه و افسوس که منهم همسر دلندم را از دست داده‌ام.» و بعد هر دو در سکوت مدتی گریه کردند تا کشاورز جوان فرصتی یافت تا منظور خویش را اندکی بیش ببرد، گفت: «عجب‌آ که سرنوشتی همانند داریم، چه نیکوست اگر با هم ازدواج نسائیم، زیرا در این صورت خواهیم توانست جای خالی همسران از دست رفته‌مان را برای یکدیگر پر کنیم.

زن از این پیشنهاد استقبال کرد و بی درنگ پذیرفت.

چشمان اشک آلود زن و مرد بسرعت خشک شد و خوشبختی دوباره در آنها درخشیدن گرفت. اما هنگامی که مرد کشاورز به مزرعه بازگشت، دریافت که هنگام بازی کمدی اشک انگیز خویش گاو و گاوآهن وی را به سرقت برداشت. اینک بهت زدگی وی غیر قابل توصیف بود، موهایش را می‌کند، بر سینه‌اش می‌کویید، مانند مار بر زمین می‌پچید و ناله می‌کرد. زن که علت

گریه دوباره مرد را نمی‌دانست با تعجب پرسید «هنوز هم می‌خواهی گریه کنی؟» کشاورز جوان با اندوه بسیار پاسخ داد: «آد، بله، اینک گریه حقیقی من آغاز گشته است!»

سگ و تصویرش

سگی تکه گوشتی به دندان گرفته بسوی لانه اش میدوید. به رودخانه‌ای رسید و بر فراز پلی چوبین آمد. همچنانکه از روی آن می‌گذشت سگی را در رودخانه دید که تکه گوشتی به دهان دارد. با خود اندیشید که آن سگ لقمه‌ای چرب و نرم‌تر به دهان دارد باید که لقمه خویش را رها سازم و آن تکه گوشت را به چنگ آورم. آنگاه دهان گشود و لقمه خویش را رها نمود. طعمه بر آب صاف رود فرود آمد و آنرا لرزان ساخت. چند لحظه‌ای گذشت و بار دیگر سکوت و سکون به آب رود بازگشت. آنگاه سگ طمعکار سگی را دید که طعمه‌ای بر دهان ندارد. دانست که آن سگ تصویر خودش بوده است و از طمعکاری بسیار خود، خود را فریب داده و قوت اندک خویش را از کف داده است.

خرس و دو همسفر

روزی دو مسافر از کناره جنگل می‌گذشتند که ناگهان به خرسی برخورد کردند. یکی از ایشان که خرس را زودتر دیده بود بسوی درختی دوید، از آن بالا رفت و خود را در میان انبوه شاخه‌های درخت پنهان کرد. آن یکی که فرصت گیریز را از دست داده بود بر زمین افتاد و چنین وانمود کرد که جان باخته است.

وقتی خرس به او رسید به بوئیدن وی برداخت. مرد هم نفس خود را در سینه حبس کرد زیرا شنیده بود که خرس را با موجود بی‌جان کاری نیست. هنگامی که خرس از آنجا دور شد مرد همسفر از بالای درخت پائین آمده از مرد نیمه جان به مزاح پرسید که خرس در گوش تو چه زمزمه می‌کرد.

مرد گفت: «مرا ہندی آموخت و آن اینکه با کسی که در خطر همراه تو نیست در سفر همراه و همسفر مشو!»

غیبگو

مردی بر سر بازار می‌نشست و به پیشگوئی می‌پرداخت
ولاف میزد که غیب میداند و از فردای نیامده عالم و آدم خبر دارد.
روزی یکی از آشنایان و همسایگان هراسان و دوان دوان به نزد او
آمده بانگ برآورد: «چه نشته‌ای که حرامیان خانه‌ات را خراب
و اموالت را غارت کرده‌اند!»

مرد غیبگو! سراسیمه برخاست و بسوی منزل دوید.
رنده که شاهد این ماجرا بود فریاد برآورد: «وای بر چنین
غیبدانی که از آنچه در خانه‌اش می‌گذرد خبر ندارد!»

خرس وزنبوران

خرسی، در باغی به کندوی زنبوران دست یافت و برای
لیسیدن عسل آنرا واژگون کرد. زنبوران خشمگین دور سر جانور
متجاوز گرد آمدند و با خشم تمام به دماغ و چشمهاش حمله‌ور
شدند.

ابتدا خرس اصلاً از این حشرات کوچک نترسید و با
دست‌های گنده‌اش آنان را از چپ و راست زیر ضربات خود
گرفت. اما زنبوران بی شمار پشت سر هم حمله می‌کردند و سرانجام
خرس خشمگین از فرط استیصال و درد به هوا می‌جهید و با
چنگال‌هایش به صورت خود چنگ میزد!

گاو و گوساله

گاوی با سخت کوشی می‌خواست از سوراخی باریک که به استراحتگاه او میرسید بگذرد و بدین سبب در تلاشی سخت بود.

در همین هنگام گوساله‌ای سر رسید و به گاو بزرگ پیشنهاد کرد که در پی او بیاید تا راهی فراخ و آسان بدو بنمایاند. گاو بزرگ تشکر کرد و گفت: «نه، لازم نیست فرزندم، من این راه را از زمان‌های قدیم، از آن زمانی که تو هنوز بدنیا نیامده بودی، می‌شناختم!»

مردی که دو همسر داشت

مردی میانسال که موهایش در حال سفید شدن بود دو همسر داشت. یکی خردسال‌تر از شوی بود و دیگری اندکی سالم‌مندتر.

هر بار که به دیدار همسر جوانتر از خود می‌رفت وی موهای سفیدش را می‌کند تا شوهر چندان بزرگ‌تر از او بنظر نرسد. هرگاه که به دیدار همسر بزرگتر از خودش میرفت او موهای سیاهش را می‌کند تا مردم کوچه و بازار شوهرش را چندان کوچکتر از وی مهندارند. بدینسان پس از اندک مدتی مرد بیچاره همه موهای سرش را از دست داد و کاملاً کچل شد.

خسیس

مردی خسیس وحیص همه آنچه را که داشت فروخت و به پاره‌ای شمش تبدیل کرده آنرا در نزدیکی خانه‌اش در خاک کرد. مرد خسیس هر روز می‌آمد و آنرا از خاک بیرون می‌آورد و مدتی به تماشایش می‌نشست، سپس دوباره در خاکش فرو می‌کرد و میرفت. یکی از همایگان به مرد خسیس مظنون شد و او را تحت نظر گرفت تا عاقبت سر از کار وی در آورد و از راز مرد خسیس آگاه گشت. آنگاه پنهانی زمین را کند و آن پاره طلا را به سرقت برد.

چون مرد خسیس باز آمد و طلاش را ندید آنچنان ناراحت و غمگین شد که مگوی ومهرس . موهايش را می کند، بر سینه اش می کوفت و بشدت گریه می کرد. یکی از رهگذران بیش آمد و برسید که چه شده است؟ مرد خسیس ماجرا را باز گفت آنگاه مرد رهگذر او را نصیحت کرد: «داشتن یا نداشتن آن پاره طلا برای تو فرقی ندارد و علی السویه است زیرا آنرا مطابق با قدر وارزشش بکار نگرفتی، بلکه مانند قطعه سنگی بی ارزش آنرا در خاک فرو کردی. هس، اکنون هم سنگی را بردار و آنرا شمش طلا تصور کن و در خاک کن تا اندوه تو زایل شود!

ستاره‌شناس

ستاره‌شناسی، هر روز غروب هنگام، برای تماشای ستارگان از خانه خارج میشد. یک روز مطابق معمول در حالی که از میان مزارع می‌گذشت سر بر آسمان گرفته و چشم به ستارگان دوخته بود که در گودالی فرو افتاد و سخت مضروب و مجروح شد. در حالی که نمی‌توانست برشیزد بنای فریاد گذاشت و صدای کمک خواهی بلند کرد. مردی از آن نزدیکی بسوی وی آمد و چون از چند و چون واقعه آگاهی یافت، لب به سخن گشود که ای مرد اگر بر زمین راه میروی، نه فقط بر آسمان گه به زمین نیز باید بنگری.»

الاغ و شیر

الاغی وحشی و شیری دوسر طنابی را به خود بستند تا بهتر بتوانند شکار کنند، آنگاه روانه جنگل شدند. هنگامی که تا حد رفع حاجت شکار نمودند برای تقسیم آن توافق کردند. شیر شکارها را به سه قسم تقسیم کرد و گفت: «اولین قسمت را من بر میدارم زیرا سلطان جنگل هستم، دومین قسمت نیز از آن من است زیرا شریک تو هستم و سومین قسمت را هم برای من بگذار و برو که اگر نه، پاره پاره خواهی شد!»

زن و مرغ

زنی مرغی داشت که هر روز تخصی می‌گذاشت. زن همواره در این خیال بسر می‌برد که «اگر هر روز دو تخم بر میداشتم بسی خوشبخت‌تر می‌گشتم.» وچون خواست بر آرزوی خوبش جامه عمل بپوشاند قوت مرغ را دو چندان نمود. دیری نهاید که مرغ چاق شد و برق روغن بر بال و پرش نمایان.
اما افسوس که از آن پس حتی یک تخم هم نگذاشت!

پسر چوبان و گرگ

یک روز، بسری که در نزدیکی روستائی به چوبانی مشغول بود به قصد شوخی و مزاح ناگهان فریاد برآورد «گرگ، گرگ!» عده کثیری از روستائیان فی الفور برای کمک به پسرک شبان حاضر شدند. پسرک چوبان به روستائیان فریب خورده خندهد. چند بار دیگر نیز از برای سرگرمی دست به این کار ناشایست زد. پس از اندک مدتی، گرگی در چراگاه ظاهر شد. پسرک وحشت زده با همه توان کمک طلبید «کمک، گرگ آمده، گرگ، دروغ نمی‌گوییم!» اما هیچکس به فریادهای او اعتنا نکرد زیرا مردمان بر این باور بودند که پسرک باز هم شوخی می‌کند.
از این روی گرگ هم به گله حمله برد و به مراد دل خود رسید.

عقاب و کلاع

عقابی از لانه‌اش برگشوده به بالای صخره‌ای رفت.
بزغاله‌ای را با چنگال‌های تیز خود شکار کرد و بار دیگر به آسمان
پرواز نمود. کلاعی آنرا دید و با خود اندیشید، «آه، عجب پرنده
برشکوهی!» و شدیداً به عقاب حادث ورزید و با خود گفت «من
هم می‌خواهم همچون عقاب قوی پنجه و بلند پرواز باشم.» با این
هدف او با سر و صدای بسیار بالهایش را بر هم زد و پرواز کرده
برپشت گوسفندی که در آن نزدیکی به چرا مشغول بود فرود آمد
و چنگال‌هایش را بر پشتیش فرو برد تا آن را شکار کند. اما نه فقط
نتوانست گوسفند را بالا بکشد بلکه خودش نیز از پرواز کردن
عاجز شد، زیرا چنگال‌هایش با موهای تن گوسفند گره خورده بود.
چوپان کلاع را دید که سخت بالهایش را بر هم میزد تا خود
را رها سازد، بسویش دوید و پرنده تهی مغز را گرفته، بالهایش را
قیچی نمود و آنرا برای بچه‌هایش به ارمغان برد.
وقتی که کودکانش بر سیدند «نام این پرنده چیست؟»
چوپان گفت «تا آنجا که من میدانم کلاع، اما گوتنی که خودش
خود را «عقاب» می‌پندارد!»

الاغ وجیرجیرک

الاغی در راهی میرفت که آواز جان نواز جیرجیرکی را
شنید و سخت مست و مفتون آن صدای خوش و آواز دلنواز گردید.
افسوس خورد که چرا او نیز چنین صدای دلربایی ندارد. آنگاه در
صد برأمد تا بداند چگونه میتوان آنچنان خوش آواز شد. از این
رو از جیرجیرک پرسید که هان ای خوش آواز مرا، بگوی که خورد
و خوراک تو چیست که چنین دلنشین میخوانی؟

جیرجیرک در پاسخ گفت که دست از هر گونه اطعمه
واشربه شسته و به ژاله گل و گیاه قناعت کرده است.

الاغ نیز که در حسرت خوش خوانی بود گفت، من نیز چنین
خواهم کرد تا آواز خویش را بپورانم.

اما چند روزی بیش نگذشت که الاغ نادان از فرط ضعف
وناتوانی افتاد و بمردا!

روباء و هیزم شکن

روباء در حالی که سگ‌های شکاری او را دنبال می‌کردند به هیزم شکنی که نزدیک کلبه‌اش به کار مشغول بود پنهان برد.

روباء از هیزم شکن تقاضا کرد که او را پنهان سازد. هیزم شکن به روباه گفت که در کلبه‌اش مخفی شود.

روباء هم به درون کلبه دوید، در گوشه‌ای پنهان شد و از سوراخ دیوار کلبه بیرون را می‌پانید. شکارچی و سگان شکاری سر رسیدند. شکارگر از هیزم شکن پرسید که آیا روباهی را ندیده است؟ هیزم شکن در حالی که با انگشت به کلبه اشاره می‌کرد گفت «نه، ندیده‌ام!»

مرد شکارگر متوجه اشاره هیزم شکن نشد و حرفش را باور کرد و بسرعت در جهت دیگر برای جستجوی روباه روان شد. همین که شکارچی و سگهاش از نظر دور شدن روباه از کلبه بیرون آمد و براه افتاد، بدون آنکه کلامی به شکارچی بگوید. هیزم شکن با ریختن روباه را صدا کرد و گفت «بایست ای جانور ناسهاس، آیا تو را پنهان ندادم؟ چرا بدون سپاسگزاری برآ خویش میروی؟ آنگاه روباه گفت «اگر تو این چنین خوب بودی که می‌گوئی و دست تو به کلام تو خیانت نمی‌کرد، من از ته قلب تشکر می‌کرم!»

شیر والاغ وروباء

شیر والاغ وروباء با هم دیگر عهد بستند که در امر شکارگری یار ویاور یکدیگر باشند. هنگامی که از شکار بازگشتهند شیر به الاغ دستور داد تا آنچه را که شکار کرده‌اند عادلانه تقسیم کند. الاغ آنرا به سه قسمت مساوی تقسیم کرده به شیر وروباء گفت که هر کدام را می‌بینندند انتخاب کنند. شیر بغایت خشمگین شد وبا یک ضربت الاغ را در دم کشت و به روباه گفت که آنطور که شایسته است آنرا تقسیم کند. روباه همه چیز را پیش روی شیر گذاشت و تکه بسیار کوچکی را برای خود برداشت. شیر با رضایت خاطر گفت: «عاقبت اندیش شایسته‌ای هستی. این شیوه خوب تقسیم کردن را چگونه آموختی؟»

آنگاه روباه پاسخ داد «آنرا از سرنوشت شوم الاغ آموختم!»

سگ بدجنس

سگی بود بغایت وحشی و درنده، آنجنان درنده که به هر کس که میرسید حمله‌ور می‌شد صاحب سگ از بهر آگاه نمودن مردم زنگوله‌ای به گردنش آویخت. سگ از آویخته شدن زنگوله به گردنش بسیار مغفول شده، در جاده‌ها با شادی و شعف فراوان به گردش و خودنمایی پرداخت.

یک سگ شکاری بیر و سالخورده به سگ زنگوله دار گفت
«ببظر میرسد از داشتن زنگوله مغروف شده‌ای، اما باید بدانی که
آن برای نشان دادن قدر و قیمت تو نیست، بلکه آنرا از این روی
به گردن تو آویخته‌اند تا به هر جا که می‌روی حضور منفوف تو را
هشدار بدهد. پس خوشحالی که ندارد هیچ، شرمساری هم دارد!»

گاو موش

گاوی در اصطبلی خوابیده بود که موشی آن را گاز گرفت.
گاو خشمگین گشته به انتقام برخاست. اما موش به درون
سوراخی دوید و در آنسوی دیوار پنهان شد. گاو با شاخ‌هایش به
خراب کردن دیوار پرداخت، اما خیلی زود خسته شد و دوباره دراز
کشیده به خواب فرو رفت.

موس شیطان جرئت کرده دوباره به طرف گاو دوید و از
شکمش گازی گرفته، به سوراخ خود بازگشت. گاو شتابان
برخاست، اما فقط دهان گشادش را باز کرد زیرا نمیدانست که
چه باید بکند.

موس سر کوچک خود را از سوراخ بیرون آورد و با ریش خند
به گاو گفت «همیشه پیروزی از آن گندها نیست. موجودات
کوچک وضعیفی مثل من هم گاهی پیروز می‌شوند، حداقل در
شیطنت کردن!»

مذاکرهٔ موشها

در خانه‌ای، گربه‌ای بود که در شکار موش مهارتی بی‌مانند داشت، بطوری که آوازهٔ شکارگری اش در میان همه موش‌ها پیچیده بود واز شنیدن نام وی ترس و لرز سرایای آنان را فرا می‌گرفت. روزی موش‌ها بفکر چاره جویی افتادند و گرد هم آمده انجمنی ساختند و سخن از مبارزه با گربه راندند. هر کدام از آنها نظری اظهار نمود و طرحی ارائه داد. از جمله یکی از موش‌ها بی‌خاست و گفت چاره‌ای کارسازتر از آن نیست که بر گردن گربه زنگوله‌ای بیاویزیم تا هرگاه نزدیک ما بیاید به صدای زنگوله از خطر آگاه شویم و جان خویش را از مرگ حتمی برهانیم.

موش‌ها این نظر را پسندیدند و صدای آفرین و مرحا از هر گوش مجلس بپا خاست. در این میان موشی تیز هوش از جای برخاست و گفت که ای برادر حیله‌ای بسیار عالی گفتشی اما نگفتشی که چه کسی باید زنگوله را بر گردن گربه بیاویزد؟ آنگاه بار دیگر شادی و شعف از میان آن جمع پگریخت و سکوت و اضطراب به مجلس بازگشت.

پزشک ناشی

مردی بیمار شد و به بستر بیماری افتاد. پزشکان متعددی را به بالین خویش فراخواند و به مصرف داروهای گوناگون پرداخت اما همچنان بیمار بود. همه پزشکان می‌گفتند که این بیماری مرگ آفرین نیست اما مدتی بطول می‌انجامد تا کاملاً ببهبود باید.

اما او نتوانست آرام بگیرد پزشکی دیگر فراخواند پزشک. با چهره‌ای جدی او را معاينه نمود و گفت که دچار بیماری سختی گشته است و ظرف بیست و چهار ساعت از این دنیا رخت خواهد بست اما تشخیص پزشک سخت نادرست بود واز آن روز به بعد حال بیمار بهتر و بهتر شده و پس از چند روز بستر بیماری را ترک کرد و به گردش و هوای خوری پرداخت. اما هنوز لاغر و رنگ پریده بود.

یک روز غروب هنگام در حال قدم زدن، با پزشک خود همو که گفته بود بزدی خواهی مرد برخورد کرد، پزشک همینکه چهره رنگ پریده و تکیده مرد بیمار را دید برسید «هان، چگونه‌ای؟ بقیناً از آن دنیا می‌آیی، امورات آن دنیا چگونه می‌گذرد؟» مرد پسر پاسخ داد «همه چیز به خیر و خوبی است، اما در جهنم می‌گفتند که پزشکان بگونه‌ای ناعادلانه آدمیان را از مرگ طبیعی می‌رهانند واز این روی همه طبیبان باید به جهنم بروند. در حال

حاضر فعالانه مشغول تهیه و تنظیم اسمی این پزشکان هستند.
اسم تو را هم در میان این اسمی دیدم، اما نترس زیرا من به آنان
گفتم که اسم تو را خط بزنند زیرا تو پزشک نیستی، بلکه تنها یک
دروغگو هستی!»

گرگ و سایه‌اش

یکروز، درست قبل از غروب آفتاب، گرگی در دشتی
براهی میرفت که ناگهان سایه بلند و کشیده‌اش را دید و سخت
متوجه شد.

گرگ به فکر فرو رفت و چون هیچکس در آن اطراف نبود
بلند بلند با خودش صحبت می‌کرد: «بله، هیچوقت نمی‌پنداشتم که
این چنین بزرگ و عظیم الجثه باشم، چقدر خنده‌دار است که این
چنین از شیر هراسان و گریزانم. سلطان جانوران باید من باشم، نه
شیر!»

گرگ مفرورانه سرش را بالا گرفت و با قدم‌های بزرگ
و اعتماد به نفس برآ افتاد. گونی که از هیچکس در دنیا
نمی‌ترسید. اما خیلی زود شیری در آن نزدیکی پدیدار شد و گرگ
به حقارت و پندار غلط خود بی‌برد. فرار را بر قرار ترجیع داد. با
زحمت وتلاش بسیار از مهلکه گریخت و در این حال نفس نفس
زنان به خودش گفت «اگر حقیقت را با چشمان خویش نمیدیدم با
یک خیال واهی خود را به کشتن میدادم.»

میمون و روباء

میمون که از پشت سرخ و بد منظر خویش در رنج بود
وبسی شرمگین، اندیشید که اگر دم روباء را بدهست آورم. زشنی
پشت خویش را بدان پنهان خواهم ساخت. از این روی به نزد
روباء آمد و به وی گفت که تو را بدين دم دراز وستگین حاجتی
نیست، چه نیکوست اگر خود را از آن رها و آزاد سازی.

روباء در پاسخ گفت: «خود را از برای من آشفته خاطر
مان، اگر این دم طویل است یا سنگین، از آن منست و دیگری
را بدان کاری نیست. خیال خام میروان وسعی بیهوده مکن که
فریب تو را نخواهم خورد، من دم خویش را بر خار و تیغ خواهم
کشید، با آن در گل ولای خواهم دوید اما یک موی آنرا به تو
نخواهم داد. آیا براستی روباء را چنان نادان میپنداری که دم
خویش را بهرزبائی دیگری بیخشايد. روباء این را گفت واز آنجا
دور شد.

گوزن و دریاچه

گوزنی بر لب دریاچه‌ای آمد تا آب بنوشد و خود را سیراب سازد. ناگهان تصویر خود را در آب زلال و آرام دریاچه دید و سخت مفتون شاخهای زیبای خود شد و آنها را بسیار ستود. اما پاهایش را که دید بشدت اندوه‌گین شد و با خود گفت: «من که چنین شاخهای زیبایی دارم چرا باید پاهایم اینچنین زشت باشد.» در همین موقع شیری از راه رسید گوزن هراسان و وحشت زده پا به فرار گذاشت و از چنگ شیر گریخت و به جنگل رسید. در جنگل شاخهای زیبای گوزن با شاخهای انبوه درختان در هم بیچید و گره خورد. گوزن هر چه تقدلا کرد نتوانست خود را رها سازد تا اینکه شیر سر رسید و شکارش نمود. در واپسین دم گوزن می‌نالید و می‌گفت: «عجب‌با که پای منفورم بار من بود و مرا نجات داد و شاخ محبوبم دام من گشت و مرا گرفتار ساخت.»

روباء و خروس

یک روز صبح، روپاهی پنهانی به حیاط کشاورزی وارد شد و در تله‌ای که پیش‌بیش تعییه شده بود گرفتار گردید. خروس با شنیدن سر و صدا آمد تا بیند که چه خبر است. «ها، صبح بخیر خروس عزیز، خوب شد که آمدی، راستش از کنار حیاط می‌گذشم که صدای زیبای شما را شنیدم، داخل شدم تا سلامی عرض کنم!»

«اما بین چه بر سرم آمده است، پاک گیج و مبهوت شده‌ام، بیا خوب باش و مهربانی کن، چوبی برایم بیاور تا بتوانم تله را از جای بکنم و آزاد شوم. صمیمانه از شما خواهش می‌کنم این تقاضای کوچک مرا پذیرید!»

خروس برگشت و اندکی بعد با چماقی بازآمد اما این چماق خیلی گنده بوده و بعلوه آنرا مرد کشاورز در دست گرفته بود، که با یک ضربت روپاه را از رنج زندگی آزاد کرد.

گرگ بهانه‌جو

گرگی، بزغاله‌ای را بر سر جوی آبی دید، بی درنگ دندان طمع تیز نمود تا بزغاله بینوا را بچنگ آورد و کام خویش را برآورد.

از این روی به بزغاله دشنامی داد و گفت که چرا آب را گل آلود می‌کنی. بزغاله به سادگی پاسخ داد چگونه چنین کاری می‌سراست حال آنکه آب از پیش تو می‌گذرد و آنگاه به من میرسد! گرگ بهانه دیگری گرفت و به وی پرخاش نموده گفت «چرا در سال گذشته به پدرم ناسزا گفتی؟» بزغاله پاسخ داد: «من که در آن موقع در این دنیا نبودم.» گرگ که صبرش تمام شده بود زوزه‌ای کشید و فریاد برآورد «چه آب را گل آلود کرده باشی، چه نکرده باشی، چه دشنام داده باشی، چه نداده باشی، مرا گرگ نام نهاده‌اند زیرا دندانم تیزتر وزورم بیشتر است و بر تو وصد مانند تو حريفم. تا تو را نخورم دست از تو بربندارم. این را گفته، جستی زد و بزغاله بیچاره را به دندان تیز خود درید و بخورد.

گزاره گوئی مرد مسافر

مردی از سفری طولانی به خانه برگشت و به لاف زدن عجایی برد احت که تمامی آنها را خود تجربه کرده بود. از جمله گفت که «در جزیره رُز در مسابقه پرش طول شرکت کرده و پرش بلندی انجام داده‌ام که تاکنون هیچکس توانسته است انعام دهد» واهالی آن جزیوه را به شهادت گرفت. آنگاه یکی از حضار گفت «اگر راست می‌گوئی، به شهادت شهود نیازی نیست زیرا در همینجا هم میتوانی پرش مشابه‌ای انجام بدھی. تو خود با عملت ادعایت را به اثبات برسان، خوب، یک، دو، سه، شروع!

گرگ و خوک مادر

ماده خوکی فرزندانی بدنیا آورد. گرگ از آن آگاه شده در طمع طعامی لذیذ بطرف جایگاه آنها براه افتاد. وقتی بدانجا رسید سرش را توى سوراخی کرده مانند رفیقی شفیق گفت: «سلام ماده خوک عزیزا روزتان بخیر و قدم عزیزان نورسیده مبارک جای بسی خوشوقتی است که جملگی از نعمت سلامت برخوردارند لیکن مایه ناراحتی بnde است که شما را در رنج و زحمت می‌بینم و همواره در زحمت بچه‌داری. حال زمان آن فرا رسیده است که لختی بیاسایی و اندکی استراحت نمایی تا نشاطی دوباره بیابی. آری بروخیز و به خوابگاه خویش برو که من در نبود تو خواهم بود و به جان و دل فرزندانت را عزیز خواهم داشت واز آنها مراقبت خواهم کرد.

ماده خوک در پاسخ گفت: «مشکرم، اما ای گرگ درنده نگفتی که چگونه فرزندانم را عزیز خواهی داشت. آیا آنها را بوسه خواهی زد یا پاره پاره خواهی کرد؟ آری جناب گرگ بهتر است که بگذاری و بروی به کار خویش ببردازی و دایه مهربانتر از مادر نگردی که ما را به مهربانی تو هیچ حاجتی نیست.»

گربه و رویاه

روزی، در جنگلی رویاه و گربه گفتگو می کردند. رویاه می گفت از هر گونه خطری که پیش آید مرا هراسی نیست زیرا حیله های بسیار میدانم و بکار می بندم و خود را از خطر میرهانم. گربه گفت: «آری ممکن است، اما من چنین حیله گر نیستم و تنها یک چاره میدانم و بس!»

در همین موقع چندین سگ شکاری به آنها حمله کردند. گربه به تنها حیله ای که می داشت توصل جست و به بالای درختی گریخت اما رویاه که گوئی فرصت بکار گیری حیله های فراوان خویش را از دست داده بود در چنگ دشمن افتاد و پاره شد و بمرد.

اقامه دعوی سگ علیه گوسفند

سگی علیه گوسفندی اقامه دعوی نمود که از وی وجهی طلب دارد. گرگ به قضاوت نشست و رویاه و کرکس به ادای شهادت پرداختند. بدون تحقیق و تفحص پیرامون صحت و سقم موضوع دعوی حکم صادر شد. بدین ترتیب که سگ حاکم است و گوسفند محکوم و باید از گوشت تن خود طلب سگ، هزینه دادرسی و حق الزحمه شهود را بپردازد!

گرگ «شیر»

در میان گرگان، گرگی های به عرصه وجود گذاشت که قد وقامتی غیر طبیعی داشت. گرگی بود که نه فقط از حیث جده بلکه از نظر قدرت و تیز بائی نیز سرآمد همنوعان خویش بود. از این روی همنوعانش او را شیر نامیدند، گرگ شیرینما هم باورش آمد که براستی شایسته است که شیر باشد. هس به میان شیران رفت تا با آنان نشست و برخاست کند و دوستان همنوع خویش را رها کرد.

روباھی که ناظر این داستان بود به گرگ گفت: «آنگاه که در میان گرگان بودی، تو را چون شیر می‌پنداشتند. اما اینک در میان شیران حقیقی، فقط یک گرگ عادی به چشم می‌آیی! هس بهتر است به میان گرگان بازگردی تا شیرت بخوانند نه اینکه در میان شیران باشی که تو را از خود برانند».

پایان

قیمت ۲۵۰ ریال

موسسه مطبوعات پنی